

DIPLOMATUL MIRCEA RĂCEANU A FOST CONDAMNAT LA MOARTE

Ultima sentință capitală și ultimul proces politic cu public din regimul Ceaușescu.

Exact în urmă cu 20 de ani, Tribunalul militar a pronunțat sentința de condamnare la moarte a diplomatului Mircea Răceanu. Judecătorii n-au dat declarații de presă. Nici măcar spații pentru anunțul evenimentului n-au consacrat ziarului.

În 14 martie 1989, un scurt comunicat în Scînteia anunșase că diplomatul Mircea Răceanu fusese arestat pentru trădare. Între timp, fusese exclus din partid, diplomații în-trecându-se, în stilul anilor '50, să „infierze” și să propună pedepse dure. Nicăieri nu s-a amintit că „trădătorul” era fiu de „erou al clasei muncitoare” ucis într-un lagăr de către naziști. Ori că mama sa, comunistă ilegalistă, îl născuse fiind deținută politic în închisoare.

După finalizarea anchetei, fusese adus în fața tribunalului militar prezidat de colonelul Gică Popa. Același Gică Popa care a dat citire și sentințelor capitale din procesul Ceaușescilor.

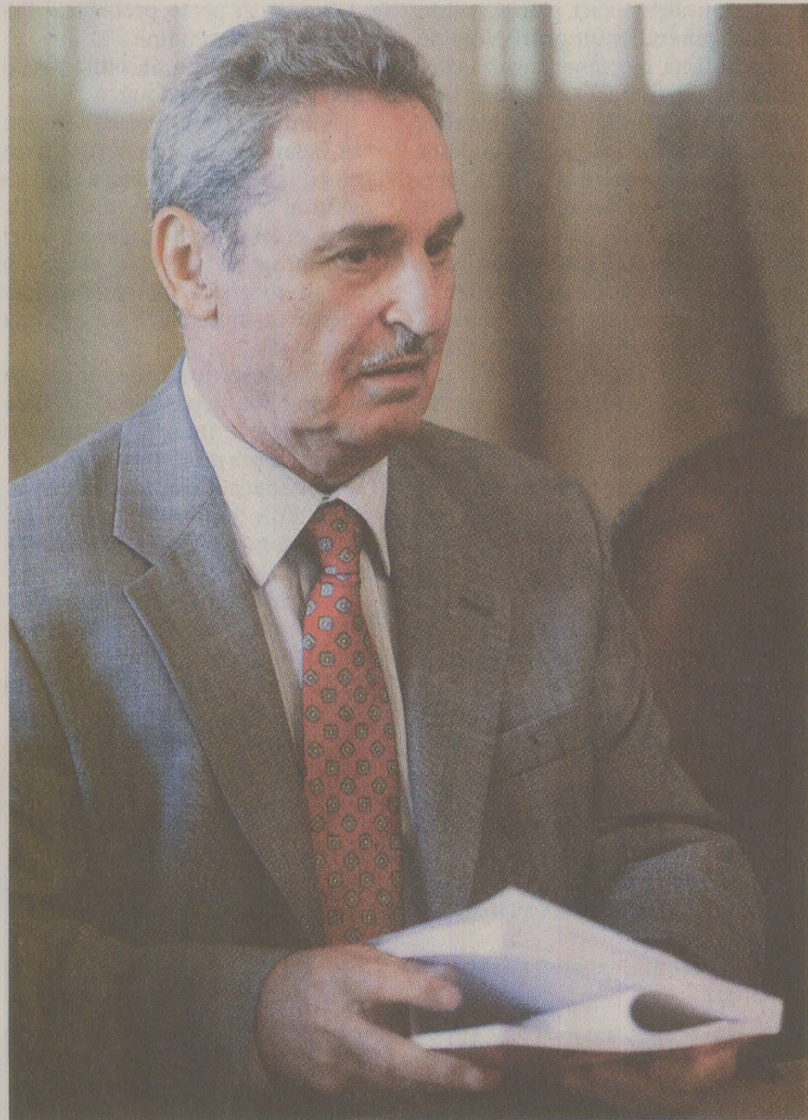
Ultimul deținut politic eliberat în decembrie 1989 a fost Mircea Răceanu. Dintre toți disidenții cooptați în structurile politice nou create ori în cele care-au continuat să funcționeze după căderea lui Ceaușescu, fostul condamnat la moarte a fost singurul evitat.

În prezent, Mircea Răceanu trăiește în Statele Unite ale Americii împreună cu familia sa. S-a consacrat cercetării istorice a relațiilor româno-americane. În ultima sa vizită în București - făcută cu prilejul lansării volumului „Istoria clauzei națiunii celei mai favorizate în relațiile româno-americane” (editat de Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc) - a avut amabilitatea să rememoreze pentru cititorii noștri momente care conferă biografiei sale o stranie unicatitate.

Fiu de ilegalisti,

Născut în închisoarea Văcărești

Credeam, când ne-am întâlnit, că povestea nașterii sale tîne de creațiile istoriografice comuniste, devenite legende prin compoziții literare și muzicale „revoluționare”. O tânără comunistă născuse un băiat în închisoarea („burghezo-moșierimii”) Văcărești. Iar tatăl nu și-a văzut fiul

Mircea Răceanu, consilier la Ministerul Afacerilor Externe, a fost protagonistul ultimului proces politic din regimul Ceaușescu FOTO: Dan Marinescu/JURNALUL NAȚIONAL

niciodată. Arestat împreună cu „tovarășa de viață”, fuseseră atunci definitiv despărțiți. Pe el l-au mutat, la începutul războiului, din închisoarea Doftana în lagărul de la Răbnița (Ucraina). În retragere, nemții i-au împușcat pe toți comuniștii evrei deportați din România acolo.

Povestea aceasta e însă adevărată. Și cu deznădămăi mai complicat și încărcat de dramatism. Căci copilul acela născut în închisoare a ajuns condamnat la moarte pentru trădarea „idealului” în numele căruia îi fuseseră întemnițați părinții. „Am intrat în viață pe ușa din dos când m-am născut la 17 octombrie 1935, la închisoarea Văcărești, și am ieșit pe ușa din față în decembrie 1989, spune Mircea Răceanu despre aceste momente ale biografiei sale. Așa glumesc eu - am intrat pe ușa din dos și am ieșit pe ușa din față.”

Mama sa, Ileana Pop (Ilonka Papp), căsătorită ulterior Răceanu, fusese muncitoare la Arad. Pe la 17-18 ani intrase în mișcarea comunistă. În împrejurări necunoscute fiului, i-a cunoscut tatăl - pe Bernath Andrei din Târgu Mureș. Pe la mijlocul anului 1935, au fost arestați amândoi ilegalisti îndrăgostiți. Bernath Andrei a fost condamnat la 10 ani de închisoare, iar ea, însărcinată, închisă la Văcărești. După ce-a născut, mama a ieșit cu copilul în brațe din pușcărie. Mai târziu, s-a căsătorit cu alt militant comunist, Grigore Răceanu, fost organizator al grevelor muncitorești din Cluj (1929) care a înfiat copilul.

A plâns, de mila lui, Elena Ceaușescu?!

Deși Partidul Comunist din România avea mai puțin de o mie de

membri în august 1944, soții Răceanu n-au primit funcții însemnate la București. Au fost trimiși la județene de partid din Ardeal. Grigore Răceanu a ajuns mai târziu anchetat și o vreme închis. Fostul organizator de grevă muncitorească petrecuse ultima noapte a anului 1957 cu alți foști idealisti sindicalisti. Ceva i-a turnat însă că încalcaseră sacra disciplină de partid criticând (la sprit) politica și conducătorii lui. Făcuseră adică „fracționism”. Grigore Răceanu (asupra biografiei căruia vom reveni în viitorul apropiat) a fost în 1989 unul dintre semnatarii „scrisorii celor 6”.

Așa cum arată documentele de arhivă, și biografia Ileanei Răceanu e creștată în „nodurile” ei de partid. Se ocupase în anii războiului de sectorul „apărare”, coordonând - în folosul PCDR -, ajutoarele către cei închiși, legăturile cu deținuții, cu avocații și (în măsura posibilităților) cu gardienii închisorilor și autoritățile vremii. Din cauza ei însă, utecista Lenuța Petrescu fusese sancționată. Întreprinzătoare îndrăgostită încalcăse regulile conspirativității într-un fel ce, după război, dobânda echivalentul unei crime în partid. Fără știința partidului, îl dusese pe deținutul politic Nicolae Ceaușescu - cu gardian cu tot - într-o casă conspirativă! Aflând aceasta, Ileana Răceanu „îi luase legătura de partid, punând-o în afara partidului”. Așa se face că, la verificarea de la 1948-1951, comisia condusă de Părvulescu nu i-a recunoscut statutul de comunistă ilegalistă ambițioasă soții a lui Ceaușescu. Iar în dosarul de cadre al Elenei Ceaușescu s-a păstrat până în zilele noastre „recomandarea” Ileanei Răceanu.

Mircea Răceanu declară însă că asupra carierei sale n-au avut repercusiuni presupusele ranchiuni ale cuplului Ceaușescu. Când tatăl său adoptiv trecea prin anchetă, fiul se pregătea, la Moscova, pentru diplomație. Comentariul său asupra acestor istorii secrete a fost următorul: „Dimpotrivă, după părerea mea, n-aș fi putut rămâne în Ministerul de Externe, în condițiile în care Răceanu fusese un revoltat toată viața lui, dacă familia Ceaușescu - madam Ceaușescu, care era șefa de cadrel - ar fi avut ceva cu familia mea. Era unul dintre cele mai bune prilejuri să mă scoată afară”.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Presă și-a continuat misiunea aniversară a Congresului al IX-lea al PCR. Argumentele binefacierilor aduse de Ceaușescu au fost statisticele și comparațiile: între România din 1965 și cea din '89, între viețile românilor din urmă cu 24 de ani și chiar cu alte țări frățeste. A început ediția a XI-a a „Galelor Amfiteatru” la Costești.

Iulie aniversar

Nici o săptămână fără o aniversare de partid! - pare a fi fost lozincă sectorului propagandă. La 19-24 iulie, pe durata a cinci zile, s-a sărbătorit împlinirea a 24 de ani

de la Congresul al IX-lea al PCR. Acesta era de mai bine de un deceniu jalonul care despărțea trecutul de „cea mai fericită” etapă din istoria României, datorată conducerii lui Nicolae Ceaușescu. În fiecare din aceste zile, întreaga presă a revenit asupra „istoricului” eveniment când partidul își schimbase conducătorul, statutul și chiar numele. Partidul Muncitoresc Român se rebotezase Partidul Comunist Român. Pe ce teme și cu ce efecte? - asemenea „tâmpite” întrebări nu s-ar fi găsit nimeni să pună.

(Continuare în pag. a II-a)

Tribunalul militar, prezidat de colonelul Gică Popa, a decis

Anexa 4
Tribunalul Militar Teritorial
București
Secția fond
Dosar nr. 263/19989
Extras de pe dispozitivul Sentinței nr. 39 de la 20 iulie 1989

Tribunalul compus din:
(...)
Hotărâște:

Cu unanimitate de voturi, condamna la Răceanu Mircea, fost consilier în Ministerul Afacerilor Externe, fiul lui Andrei și Ileana, născut la 17 octombrie 1935 în București, de naționalitate și cetățenie română, absolvent al Institutului de Relații Internaționale de la Moscova, căsătorit, are doi copii dintre care unul minor, serviciul militar neefectuat,

fără antecedente penale, domiciliat în București, Str. Aviator Darian nr. 2, bloc 23, scara A, etaj 1, ap. 55, Sectorul 1, în prezent arestat, la început și confiscarea totală a averii personale pentru infracțiunea de trădare prin transmitere de secrete prev. de art. 157 alin. 1 c.pen.

Menține starea de arest și-i compută durata arestării preventive de la data de 1 februarie 1989.

Se mențin măsurile asigurătorii dispuse în cauză (f.96, 99-106, 113-115 vol.1).

Îl obligă la 36.000 (treizeci și șase mii) lei cheltuieli de judecată către stat.

Cu drept de recurs în termen de 10 zile de la pronunțarea pentru inculpat și pentru procuror.

Pronunțată în ședință publică,

astăzi, 21 iulie 1989, la sediul instanței.

Tribunalul Suprem - Secția militară prin decizia nr. 29 din 28 august 1989 respinge recursul inculpatului Răceanu Mircea, declarat împotriva sus-menționatei sentințe.

Prin Decretul prezidențial nr. 121 de la 19 septembrie 1989 s-a comutat în 20 (douăzeci) ani închisoare pedeapsa cu moartea - adresa Serviciului Instanțelor Militare nr. S/264/22 septembrie 1989.

S-a eliberat prezentul extras în baza cererii înregistrată la Tribunalul Militar Teritorial București cu nr. 221 de la 22 martie 1991.

Pentru conformitate
Prim-grefier

Osândit pentru trădare

În 1993, Mircea Răceanu a publicat la Editura Silex din București, sub titlul „Infern '89”, memoriile sale despre anul 1989, petrecut în anchetă și în închisoare.

Reproducem în continuare cu tremurătoare amintire a momentului în care și-a auzit sentința de condamnare la moarte.

„După aproximativ o jumătate de oră, am fost reintrodus în sală, semn că deliberarea completului de judecată luase sfârșit. Într-adevăr, după câteva momente au intrat în sală și membrii completului de judecată însoțiți de Procurorul militar. Când toată lumea și-a reluat locurile, am fost somat să mă ridic în picioare.

Sosisse clipa la care m-am gândit și pe care am încercat să mi-o închipui de atâtea ori. Eram conștient că nu mai visam și că în următoarele minute urma să aud ce îmi pregătise soarta. Inima îmi bătea puternic, iar mâinile au început să-mi tremure.

Mi-am ridicat privirea spre colonelul de justiție Gică Ion Popa - despre care voi vorbi într-un capitol viitor - care, stând în picioare, a început să citească de pe o foaie pe care o ținea cu ambele mâini hotărârea Tribunalului Militar Teritorial București. Nu am să uit cât voi trăi acea clipă când l-am auzit pe colonelul Gică Ion Popa citind că Tribunalul compus din... „hotărâște cu unanimitate de voturi să condamne pe Mircea Răceanu, consilier în Ministerul Afacerilor Externe... fiul lui... născut la... serviciul militar neefectuat... domiciliat în... la moarte și confiscarea totală a averii personale pentru infracțiunea de trădare prin transmiterea de secrete”.

Personal, nu găsesc cuvinte să descriu ce am simțit. Deși eram pregătit sufletește, cuvintele „condamnat la moarte” m-au paralizat pentru moment. Aș fi vrut să strig, să urlu, dar organismul nu a reacționat. A trebuit să treacă câteva secunde

bune ca să realizez ce s-a întâmplat. Fusesem condamnat la moarte! Apoi l-am auzit din nou pe președintele completului de judecată întrebându-mă dacă doresc să fac recurs. Spunându-mi că este dreptul meu conform legii, a arătat că pot face acest lucru pe loc sau în termen de zece zile. Întrebarea m-a luat pe nepregătite. Stăteam în picioare și nu știam ce să răspund, fiind încă sub influența sentinței ce tocmai mi se citise cu un minut înainte. Primul instinct a fost acela de a răspunde că nu intenționez să solicit recursul respectiv. Mi-am zis că dacă aceasta a fost decizia lor, dacă acesta a fost rezultatul deliberării pe marginea dosarului și a procesului, atunci așa să rămână! M-am răzgândit însă. Mi-am zis că trebuie să lupt pentru viața mea, pentru familia mea. Acest ultim sentiment a prevalat și am răspuns afirmativ la întrebarea lui Gică Ion Popa.

Procesul se terminase...”

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Spaima de șaiabă

„1989 a fost cel mai bun an al vieții mele de până atunci. Practic, toată viața mea părea să fie concentrată pe examenul de admitere în liceu, pe dorința de a intra la Liceul «Dragoș Vodă», la mate-fizică. Era cea mai bună clasă din oraș, aspirația oricărui elev (sau a părinților acestuia) care vroia să ajungă undeva în viață.

„Dacă nu înveți, vei ajunge la șaiabă” îmi repetau, la nesfârșit, părinții în perioada gimnaziului, astfel încât ȘAIBA ajunsese pentru mine o adevărată sprietoare, iar singura soluție pentru a o evita era intrarea la mate-fizică.

Pe măsură ce se apropia ziua primului examen, emoțiile creșteau vertiginos și pregătirea se intensificau.

La 2 iulie 1989 a avut loc primul examen, cel la Limba și literatura română. Toată lumea se aștepta să vină ceva din Eminescu. Era normal, era «Anul Eminescu», la Bacalaureat, cu o săptămână înainte, se dăduse ceva din Eminescu, sigur trebuia să vină ceva din Eminescu. Când colo, surpriza de proporții! A venit «La Vulturii» de Gala Galaction, mai precis - caracterizarea personajelor din nvelul, Agripina și Moș Dănilă. Trebuia să uiți de urgență

de Eminescu și să te gândești asiduu la Agripina.

La 4 iulie 1989 a avut loc examenul de matematică, unde emoțiile parcă au fost puțin puține. Pentru cine a învățat mult, nu au fost subiecte prea dificile, doar o singură problemă, în care se aplica «teorema catenelor», s-a dovedit extrem de dificilă.

La 8 iulie 1989 s-au aflat rezultatele. Îmi amintesc mereu sentimentul de bucurie pe care l-am trăit atunci, îmi amintesc oamenii cu care am vorbit și au luat parte la bucuria mea, îmi amintesc toate locurile în care am fost în ziua aceea. Uneori refac treacle zilei acelea, când vreau să simt din nou parfumul ei.

Astăzi, ȘAIBA nu pare să mai sperie pe nimeni. Intelctualul studios pare să fi ieșit din cărți, atunci când vine vorba de modelul de succes. Mai multe șanse par să aibă «băieții deștepti» care se descurcă prin viață fără să aibă neapărat prea multă școală. Modelele de succes oferite tinerilor sunt Gigi Becali și Monica Columbeanu (Becali - pentru băieți, Columbeanu - pentru fete).

... Și totuși... Iulie 1989 a fost cel mai bun an al vieții mele de până atunci!”

Vasile-Marius Mureșan, Sighetu Marmăției

CALENDAR

21 iulie (Vineri)

Soarele a răsărit la 5:51, a apus la 20:53

Luna a răsărit la 22:27, a apus la 8:49

Sărbătoare creștină: Cuviosul Simeon și Ioan Pustnicul; Sf. Prooroc Iezechiel

S-a întâmplat la

21 iulie 1989

●Pakistanul și India au convenit să dezvolte relațiile bilaterale în domeniul comerțului, industriei, agriculturii, ocrotirii sănătății, culturii și turismului, s-a anunțat într-un comunicat cu privire la lucrările comisiei mixte bilaterale, la care au participat delegații conduse de miniștrii Afacerilor Externe ai celor două țări. Părțile au convenit să extindă considerabil volumul comerțului.

●Administrația Bush a prelungit sancțiunile economice americane împotriva Marii Jamahirii Arabe Libiene Populare Socialiste, a anunțat Casa Albă. În raportul său bianual referitor la problema respectivă, președintele Bush a precizat că embargoul comercial al SUA, instituit în 1986 din ordinul președintelui Reagan, rămâne în vigoare, ca și interdicția privind folosirea pașapoartelor americane pentru a călători în Libia.

●„Ștafeta păcii”, acțiune la care participau foștii laureați olimpici din țări ale continentului european, își continuă itinerariul pe teritoriul RF Germania, sosind în orașul Glessen. Această acțiune simbolică urma să se încheie la 6 august, dată ce marca unul dintre momentele tragice ale omenirii - bombardarea atomică a Hiroshimei la 6 august 1945.

Romona VINTILĂ

Afară din partid și pedeapsa maximă prevăzută de lege

Imediat după arestare, Mircea Răceanu a fost pus în discuția organizației de bază de la Ministerul Afacerilor Externe pentru a fi dat afară din partid.

La începutul lui 1990, ziarul România liberă a publicat „Iuările de poziție” din acea ședință. Reproducem în cele ce urmează câteva dintre acestea, cu mențiunea că ședința a fost condusă de Ion Stoian, secretarul CC al PCR pe probleme internaționale.

Mielcioiu Ion (directorul Direcției Relații IV): Am luat cunoștință de comunicatul Procuraturii generale privind actul de spionaj și trădare comis de Răceanu Mircea și sunt profund indignat. Au fost trădare grav interesele poporului român, ale partidului, ale României socialiste. Condamn actele grave comise de Răceanu, care au adus mari prejudicii țării și poporului nostru.

Consider că se impun o verificare atentă a tuturor cadrelor din centrală și din ministere și demascarea celor care nu sunt alături de noi, nu slujesc cu credință cauza socialismului. Răceanu nu a avut conștiința unui diplomat român, el a fost străin de interesele poporului nostru, a introdus în casa noastră dușmanul, trădarea de țară. Lipsa de vigilență, de răspundere politică a celor care i-au coordonat activitatea este condamnabilă. Cum este posibil ca șefii lui, colegii lui să nu fi observat nimic suspect în comportarea lui Răceanu?

Pentru toți lucrătorii din diplomație trebuie să fie foarte clară răspunderea pe care o au față de păstrarea și manipularea documentelor secrete. Trebuie să punem

capăt cazurilor care se mai întâlnesc prin ministere de oameni care-și bagă nasul prin hârțile altora. Să terminăm cu discuțiile în grup pe culoarele ministerului și în afara lui. Respectarea prevederilor legilor privind păstrarea secretului de stat nu este facultativă, este o obligație. La fel și a normelor privind relațiile cu străinii. În viitor trebuie să muncim și să acționăm astfel încât să fie imposibilă apariția unor trădători de teapa lui Răceanu Mircea.

Constantin Ene (ambasador, directorul Direcției relații economice internaționale și relații internaționale): Particip la această întâlnire cu un sentiment de mahnire pentru cele întâmplate și de injustiție pentru acest colectiv care lucrează cu devotament și abnegație. Condamn actul ticălos de trădare de patrie al acestui om. Cer să se aplice legea cu cea mai mare severitate, să se dea pedeapsa maximă prevăzută de lege.

Este necesară o muncă politică continuă cu toți lucrătorii din minister, la nivelul exigențelor instituției noastre. Manipulăm sute de lucrări cu caracter secret de stat și va trebui să revedem cine are acces la ele și în ce măsură se respectă prevederile legii.

Reafirm condamnarea fermă a actului ticălos comis de Răceanu și sunt convins că în această instituție sunt oameni capabili, care vor găsi tărâra de a răspunde cu toată demnitatea, cu patriotismism la transpunerea în viață a politicii externe tratate de partid.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

21 IULIE

Îmi vine câteodată ca într-un poem de Michaux să mă iau și să mă dau de toți pereții. Sunt exasperat și nu am pe cine să-mi descarc mânia. Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 - martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 731

După aproape trei săptămâni de la premieră, când mă consolam că este un consens general să nu se scrie (evident, dictat de sus) au apărut primele cronici la „Secretul”. Cea dintâi și care mi-a făcut, evident, mare plăcere a fost a Eugeniei Vodă (care se impune ca unul dintre cronicarii cei mai de seamă) în România literară. Mi-a făcut plăcere, nu atât pentru că este foarte laudativă, ci pentru că a înțeles și a explicat foarte subtil filmul și, mai ales că, probabil s-a chinat s-o publice. Faptul că a fost alăturată unui alt film bulgăresc demonstrează că există undeva o rețineră în a se vorbi despre acest film. Acest lucru este foarte vizibil și în cronica lui Horia Pătrașcu din Flacăra. Să vedem ce și dacă mai apare ceva.

Alexandru Tatos, Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 536

Iar nu am lucrat nimic. E greu de descris anxietatea. Am învățat că este de periculos să aștern gândurile în jurnal (care nu e un jurnal propriu-zis). Nici nu-l păstrez acasă. Nu cred să mai existe jurnal în ultimii 40-50 de ani. La fel, nici corespondența. Genul epistolar a dispărut nu datorită telefonului, ci inexistenței secretului corespondenței. Un ochi străin citește toate scrisorile.

(Continuare în pag. a II-a)

DIPLOMATUL MIRCEA RĂCEANU A FOST CONDMANAT LA MOARTE

Nicolae Ceaușescu a comutat pedeapsa cu moartea la intervenția lui George Bush FOTO: AFP/MEDIAFAX

(Urmare din pag. 1)

S-a spus însă și că Elena Ceaușescu izbucnise în lacrimi când i se adusesse la cunoștință că tocmai fiul unor idealisti ai revoluției proletare ar fi ajuns spion american. Da, asta e tâmpenia lui Ștefan Andrei, neață și acest zvon diplomatul Răceanu. În ședința CPEX unde m-au discutat, m-au acuzat că sunt spion, măgar și nu știu ce... Dar dacă doamna Ceaușescu ar fi plâns, mie îmi dădeau decorații, nu mă condamnau la moarte... Eu i-am fost un adversar lui Ceaușescu pentru că am considerat sistemul și regimul lui ca totalitar, dar asta e cu totul altceva.

Documentul trădării: „Zilele ne sunt grele, dar nu ne speriem...”

Diplomatul cu vechime profesională de 35 de ani, fusese arestat în drum spre sediul Ambasadei Statelor Unite la București. Cu „dovadă” asupra sa. Ce scria pe hârtia incriminată? – l-am întrebat.

„O să vă spun în câteva cuvinte despre ce este vorba. Hârtia pe care au găsit-o asupra mea se referea la un comunicat asupra Pactului de la Varșovia în urma ședinței unei grupe de lucru care avusese loc la București la 16-18 ianuarie, dacă nu mă înșel, și la care eu am participat. Nu cred că documentul respectiv ar fi reprezentat vreun pericol pentru securitatea națională. Pentru că, de fapt, era o chestie publică. Unu – sigur, nu răspândită peste tot – dar n-avea nici un secret. Și doi, acolo era expusă poziția noastră în Tratat pentru anumite probleme publice și din cuvântările lui Ceaușescu. Pe spatele acestui document, descriu anumite situații legate de anumite chestiuni de politică externă a României – niște chestiuni legate de Rusia, Coreea. Și descriu arestarea celor de la Casa Școlii, a grupului Băcanu. Apoi spun alte câteva chestiuni. Unu: că dictatura a ajuns la maxim; doi: că Elena Ceaușescu controlează aproape totul; trei: că spre deosebire de toate perioadele anterioare, este prima dată când în România disidența ia o formă de grup, și exemplul este dat de grupul de la Casa Școlii, de la România Liberă. Și termin simplu: «Zilele ne sunt grele, dar nu ne speriem...». Acesta e documentul.”

Pentru atâtea doar, condamnarea la moarte? După două decenii îți vine greu să crezi deși în 1989 se credea fiecare pândind riscând grozăviile pentru banuri, „șopăre” ori glume între colegi. „Dacă eram cel mai mare spion al României cum mă acuzau în anchetă, așa ar fi prezentat Ceaușescu, în CPX, cazul meu”, argumentează convingător interlocutorul. Că eram un măgar! Haideți să fim serioși! A fost, de altfel, întrebat de un însemnat oaspete «De ce l-ați condamnat la moarte pe Răceanu? A trădat secrete atomice?». Iar răspunsul lui Ceaușescu a fost: «Răceanu n-a trădat secrete importante, dar m-a trădat pe mine personal». În parte are dreptate, în parte nu. Nu am trădat secrete importante și nu l-am trădat pe el personal, am trădat regimul. Nu Ceaușescu este cel care a făcut regimul. El e produsul regimului în cea mai proastă și oribilă formă a sa. De fapt, am trădat regimul, nu cu el m-am războit. Mulți nu l-au vrut pe Ceaușescu, dar au vrut socialismul cu față umană. Eu am vrut o Românie liberă și democratică. Atât, nimic mai mult!

Proces public cu securiști

În volumul memorialistic „Infern 89” (Editura Silex, București 1996) Mircea Răceanu și-a descris pe larg ancheta, procesul, istoria comutării pedepsei capitale în decenii de închisoare, detenția și punerea sa (suspect întârziată) în libertate.

Exact în urmă cu 20 de ani, Mircea Răceanu era „eroul” ultimului proces politic, cu public, din istoria de până acum a României. „Proces public despre care nu s-a scris și nu s-a spus nimic, menționează acum. Da, proces cu public: muncitori, țărani – toți securiști. Și nu cred că a mai existat o sală cu atâția epoleți la proces cum a fost procesul meu cu așa-zisi oameni de rând.”

Președintele completului de judecată era același colonel Gică Popa, al cărui stil a amprentat memoria românilor în procesul soților Ceaușescu. Stilul Vișinski, în fapt, „procurorul lui Stalin” ce formase discipoli pentru celebrele procese politice din URSS și „țările frățești”. „A doua zi de proces (21 iulie 1989, n.n.), din completul de judecată, alcătuit din cinci oameni, s-a ridicat colonelul Gică Popa și a citit sentința, își amintesc Mircea Răceanu. Ca orice sentință la orice tribunal de sector. Nimic deosebit, numai că era tribunal militar, iar completul de judecată în uniformă. Nimic deosebit, nu glumesc.”

Deși la cele 7-8 volume ale aceluia proces a avut ulterior multă lume acces, protagonistul nu se declară interesat de lectura lor. Momentele trăite sunt mai puternice și mai adevărate decât consemnările tipizate.

Ultimul cuvânt

Sentința fusese, cu unanimitate de voturi, condamnarea la moarte. „Ultimul cuvânt mi s-a spus că trebuie neapărat să conțină regrete și să spun că am trădat și nu știu ce. Iar pentru asta n-aș avea nevoie de mai mult de 30 de secunde. Dar ei au spus că am două minute. Eu am folosit un minut și am făcut o alegorie. Am spus că eu nu sunt regizor de filme și nu pot să dau viața înaintea pentru a rearanja așa cum aș vrea eu. Filmul este făcut am spus, folosind undeva cuvântul „regret” și nimic mai mult. Dar le-am mai spus: „Dacă în societatea socialistă omul este cel mai de preț capital, un om care recunoaște ce a făcut, nu merită condamnarea la moarte. Cu alte cuvinte, domnilor, totă teoria dvs. despre omul cel mai de preț capital este egală cu zero”.

Ce-a fost deosebit față de procesele „trădătorilor” și „spionilor americani” din anii ‘50? Lipsea, în primul rând, „entuziasmul” publicului. Sala n-a aplaudat, nici n-a scandat, „la moarte cu trădătorul”. Nici condamnării lui i se promisese – așa cum se făcea cu condamnații la moarte pe-atunci – că va fi pus în libertate, cu identitatea schimbată, după ce și va turna cenușa în cap, recunoscându-și „crimele”.

Din fața tribunalului militar, în 21 iulie 1989, condamnănta la moarte Mircea Răceanu s-a întors tot în celula lui. Aștepta momentul final – plutonul de execuție.

Lavinia BETA

CURS DE JURNALISTICĂ (11)

Prelucrarea informațiilor pentru mesajele cu structură complexă

Determinanți care produc confuzie

Nu fiecare substantiv are nevoie de un adjectiv. Nu fiecare adjectiv are nevoie de un adverb. Nu fiecare ziarist are priceput mesajul.

E.B. White, care știe cum se scrie proză clară, notează că nu s-a născut încă adjectivul care să poată scoate un substantiv dintr-o incurturătură. Mark Twain, care avea și el experiența scrisului, i-a spus odată unui tânăr corespondent: „Când poți prinde un adjectiv, omoară-l”. Apoi s-a mai înmuia puțin: „Nu, nu vreau să spun chiar așa, dar majoritatea lor – atunci cele rămase vor avea valoare. Ele se atenuază când sunt multe împreună și dau forță când sunt depărtate. Obișnuința de a folosi multe adjective sau obiceiul de a vorbi înflorat, folosind multe cuvinte, odată deprinse, este la fel de greu de vindecat ca orice viciu”.

Unii ziaristi considerăuciderea adjectivelor la fel de oribilă ca omorarea cu băta a puilor de foci, dar scrisul viguros se bazează pe substantive și verbe. Alegeți-le pe cele potrivite și veți avea nevoie de puțini determinanți. Ei trebuie folosiți ca să limpezească sensul, nu ca o decorativă reflectie târzie.

E greu de priceput ce face adjectivul al doilea în această propoziție:

„Impuscăturile din liniștia dimineață de duminică au pus pe fugă speriată trecătorii”.

Liniștia, da. Dar, „fugă speriată”? Ca s-o deosebim de fuga curajoasă?

Apetitul pentru modificare îi împinge pe ziaristi către o exprimare superflă. Anumite substantive evocă niște adjective inevitabile care sunt doar slab descriptive. Combinațiile devin clișee: stațiune elegantă, rezervație întinsă, băștinăși viguroși, catolic devotat, peisaj decorativ, scenă plină de culoare și multe altele.

Un atac violent al determinanților preface următorul articol într-o melasă:

„Londra – Figura zveltă, aproape băiețească a viitorului rege al Angliei a pășit pe covorul gros al elegantului hotel Brown’s din Picadilly. El a semnat în registrul hotelului în timp ce fulgerau aparatele de fotografiat.

În drum spre Rolls Royce-ul enorm, negru, de afară, el se opri pe neașteptate. Zărise două tinere lucrând la un registru al vizitatorilor în hol. „Ce faceți?”, a întrebat el politicos, cu o voce adăncă, aristocratică.

Recepționerele și-au ridicat privirea și au rămas cu gura căscată.

„Registru vizitatorilor, nu-i așa?”, a întrebat prințul Charles, impecabil îmbrăcat.

V-ați aștepta ca un prinț să fie polit-

cos și impecabil îmbrăcat și să viziteze un hotel elegant mai curând decât unul plin de purici. Oricum, cover gros sugerează eleganța. Dar ce înseamnă „aproape băiețească”?

Ce este „vocea adăncă, aristocratică”? Îndepărtați toți determinanții în afară de „gros”, „enorm”, „negru” și „zvelt” și textul își revine.

O crimă este, evident, o răscruce serioasă prin definiție. Dar obiceiul de a modifica automat duce la alte redundanțe, printre care: absolut concludent, recolte agricole, dilemă neplăcută, minimum ireductibil, apropiere strânsă, monopol complet, complet plin, rezultat final, complet absent, echivalent exact, plan de viitor, public general, mulțumiri pline de recunoștință, mercenar angajat, vital necesar, pustnic solitar, vorbire fără sens, cooperare mutuală, stagiu vechi, record nou, viață organică, fondator inițial, prieten personal, opinia personală, fapte adevărate, produs ultim, explozie violentă.

Pentru a verifica logica unor astfel de determinanți care se cam clatină, încercați opusul lor. Există explozii blânde? Dileme plăcute? Fapte false? Prieteni nepersonali?

Tratați adverbele cu aceeași rezervă ca și adjectivele. „Foarte urgent”, „grozav de neobișnuit”, „extrem de serios” – adverbele nu fac decât să zgărie la ureche.

În general, ne putem lipsi de „precis, clar, bineînțeles”, „Ambasadorul va pleca precis mâine”. Nu spune nimic mai mult decât „el va pleca mâine”. „Nepotrivit” poate fi mai ales lipsit de sens?

„Guvernul a avertizat împotriva unei alarme nepotrivite în legătură cu Skylab”.

N-au vrut să spună că există un motiv pentru o alarmă potrivită, ci că nu există o cauză pentru alarmă.

Adverbe cum ar fi „relativ” sau „comparativ” sunt de obicei material de umplură.

„Relativ puțini senatori au răspuns chemării”.

„Numărul de accidente de fotbal este comparativ mai ridicat în acest an.”

Relativ la sau comparativ cu ce? Calificativele: puneți-vă la apă post dacă trebuie!

Calificativele sunt necesare în propoziții care ar putea naște îndoielă. Pentru că știrile sunt adesea bazate pe informație parțială, o anumită protecție este inevitabilă: „posibil, poate, probabil, după cum s-a spus” și așa mai departe.

Unii ziaristi sunt astfel obișnuiți – sau atât de nesiguri – încât ei se apără cu calificative chiar când nu este nevoie.

„Dingell, se poate, probabil, spune cu absolută certitudine...”

Fie „probabil”, fie „absolută certitudine”, dar nu amândouă.

„Wilmington, Del (prescurtare pentru Delaware – stat în SUA). Un om care, după cum se spune, a răpit un avion al companiei Piedmont Airlines, a fost prins de pasageri, potrivit celor spuse, în timp ce avionul se afla în zbor și a fost predat când avionul a ajuns aici, au declarat autoritățile.

Oamenii șerifului au spus că unul sau mai mulți pasageri l-au făcut inofensiv pe individ, în timp ce avionul zbura peste Washington...”

Doar dacă ziaristul credea că autoritățile și oamenii șerifului au avut veneni ar fi fost nevoie de calificative.

Iată cazul unui determinat, el însuși inutil, devenit calificativ în ținutul nimănui:

„Obsesia aproape hotărâtă a Arabiei Saudite în legătură cu Israelul...”

O obsesie implică hotărârea. Sau ești hotărât sau nu ești. Dacă ziaristul suspecta cele spuse, el ar fi trebuit să folosească substantivul „preocupare”, evitând adjectivul și adverbul.

Priviți cu ochi critic cuvinte ca „esențialmente, fundamental”, care sunt de obicei superflue.

„Esențialmente compania urmărește să accentueze vânzarea cu

amănuntul.”

Nu sunteți obligați să dați toate aspectele planului companiei.

„Aici lor li se spune altfel, dar esențialmente ei lucrează ca gărzi de securitate.”

Dacă asta fac de obicei, bravo lor! „Deși nu sunt numiți astfel, ei lucrează ca gărzi de securitate.”

În termenii cei mai simpli, teoria spune că un text implică condescendență față de cititori, de la care nu te aștepti să priceapă lucrurile altfel. Se spune că tu scrii în termenii cei mai simpli și nu este nevoie să-ți faci reclamă.

Verbul, mai ales la diateza activă, este maestrul de marcă al propoziției. El dă ritmul și mișcarea. O Cuidățenie a scrisului abstract este averșiunea față de verbe puternice, care sunt subțiate în combinații de verbe slabe, substantive abstracte cu determinanți.

„Refugiații au suferit de foame în ascunzătoarea lor de la munte” devine „refugiații au fost încercați de o foame cruntă. „Economia și-a revenit” este împotmolită în „economia a arătat o îmbunătățire bruscă, rapidă”.

Alte simptome ale molimei substantivului:

– a stabilit dovezi concludente = a dovedit

– a avut loc o întâlnire = s-au întâlnit

– s-a dovedit folositor = au beneficiat

– și-au făcut apariția = au apărut

– au ajuns la o înțelegere = au stabilit

– și-a înaintat demisia = a demisionat

– a lua în considerare = a considera

– a lua în custodie = a aresta, a prinde.

Uneori, forma cu mai multe cuvinte se justifică pentru a ilustra o anumită nuanță. „A ajunge la înțelegere” sugerează un efort mai îndelungat, poate, decât „a fi de acord”. Dar, de obicei, verbul singur este suficient.

„Effect” și „impact” sunt devorator de verbe precise:

– Profesorii ca și părinții au – (influențează) un mare impact asupra alegerii (alegerii) carierei de către tineri.

– Boicotul n-a avut efect asupra vânzărilor... nu a redus vânzările

– Declarația procurorului a avut un efect evident asupra juraților... a influențat

Fragment din „Tehnica scrisului”, Caiet Documentar editat de Catedra de teorie și practica presei a Academiei de Studii Social-Politice, p. 87-91

La „Ștefan Gheorghiu” școlirea gazetărilor se făcea din manuale moderne, de specialitate

(Urmare din pag. 1)

Nelinștea provine din zgomotul de uși trântite pe care-l aud de câte ori încerc să mă apropiu de cineva la care țin. Replica celuilalt, gândul în altă parte, tăcerea. O clipă am trăit iluzia nașterii din nimic a unei poezii de dragoste cu C. Lungă plimbare prin București. Englezoaica ascultă istoriile, privește lung, se miră. Mi-a plăcut din prima clipă, cu aerul ei din altă lume. Fragilă, cu încheieturile delicate, subțiri. Cu acel ceva de neînțeles al tuturor străinilor. Vizităm Muzeul Colecțiilor de Artă, stăm în hol câteva minute cu doamna Pia Paleologu, care ne avertizează că suntem urmăriti de doi tipi. (...) Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzii ai dictaturii, Compania, 2002, p. 92

O tăietură din L'Express, cu un articol despre Marcel. Firește, elogios. I s-a făcut o emisiune la France-Culture, va lua parte la festivalul de la Avignon. Cât s-ar bucura să putem fi lângă el!

La editură îi dau doamnei Croicu dosarul cu recenziiile la „Moartea baroanei”. rev. Ateneu, Ioan Neacșu, „Moartea baroanei”, rev. Argeș, Dan Popescu, „Pledoarie pentru adevăr”, rev. Transilvania, Vasile Chifaru, „Lecția istoriei”, rev. Viața Militară, Aurel

JURNALE PERSONALE

Martin, „Remanența memoriei”, rev. Luceafărul, Hristu Cândroveanu, „Fantomel trecutului”, rev. Româna literară, Dorin Măran, „O cronică de familie”, rev. Tribuna, Ilie Radu-Nandra, „Fascinația istoriei”, rev. Steaua, Ileana Ulmu, „Tema Transilvaniei”.

Discut cu dânsa renunțarea la romanul „Principele neprișt”, dată fiind situația din casa mea, care mă pune în imposibilitatea de a ține stăru în hol câteva minute cu doamna Pia Paleologu, care ne avertizează că suntem urmăriti de doi tipi. (...) Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzii ai dictaturii, Compania, 2002, p. 92

O tăietură din L'Express, cu un articol despre Marcel. Firește, elogios. I s-a făcut o emisiune la France-Culture, va lua parte la festivalul de la Avignon. Cât s-ar bucura să putem fi lângă el!

La editură îi dau doamnei Croicu dosarul cu recenziiile la „Moartea baroanei”. rev. Ateneu, Ioan Neacșu, „Moartea baroanei”, rev. Argeș, Dan Popescu, „Pledoarie pentru adevăr”, rev. Transilvania, Vasile Chifaru, „Lecția istoriei”, rev. Viața Militară, Aurel

Discuțiile cu prietenii (a fost o vreme și fratele meu cu mine) n-au nici un rost fără să fie notate: speranța, mai mult ca oricând, îmi pare perversă. Nu mă pot încrede în ea, în speculațiile ce se fac, în micile sau marile iluzii. Dimpotrivă, sentimentul unei reclusiuni tot mai ferice. La demersul meu pentru călătorie – nici un răspuns. Aflu, tot la mare, că vizele se dau tot mai greu, Iorgu ar fi rămas, a reușit să plece prinzând poate un moment de „respiro” al temerierilor? Ar fi vorbit la radio. Nimic precis. Eu am ascultat, n-am auzit.

Am citit la mare romanul lui Blaga, impropriu intitulat – în redacția revistei Institutului – „Luntrea lui Caron” (pornind de la un mai vechi fragment apărut în „Ma nuscriptum”). Nu-l cred nici autentic, nici adevărat. Mai cred (întârit de lectura voluminosului dosar primit de la N. Florescu) că romanul e ne-terminat. Asta susține Mme Helene, care deține o copie. Originalul, la Dorli, a fost transcris (și, zice-se, atent compus) de Mircea Vasilescu. Florescu mi-a dat o copie dactilo, rugându-mă să fac un fel de „prefață” la începerea publicării romanului în revista lor. Dar când

ar putea apărea un text atât de intim în „foiletonul” unei publicații trimestriale? Nemaivorbind că, după al doilea capitol, încep problemele: intrarea rușilor, deriva istorică așa cum o vede și o evocă Blaga și cum, firește, nu convine oficialității de azi Florescu e incurabil optimist, crede că va putea „aranja” cu „cenzorii” (aparent inexistenții), dar eu unul mă îndoiesc.

Am citit cu încântare cea mai mare parte a romanului, mi-am făcut unele note, voi scrie un fel de „prefață”, a trebuit însă să-i restituți lui F. dactilograma imprumutată. Paralel cu mine, citeau și Aurel și frate-meu Radu, ne-am confruntat impresiile. Primit tot la Neptun o lungă scrisoare de la R. Cam gongorică – iar eu nu iubesc acest „stil”, în schimb, evazivă în ce măr fi interesat la maximum sau ocolind cu bună-știință confesiunea? După cele întâmplate (și declarate, simțite ca netrucate) mă așteptam la o confirmare epistolară (și neștiind când ne vom putea reintâlni). N-am avut parte. Aștept acum un semn telefonic în care sper naiv (mai bine zis, ca un prost!) Eros ca drog. Dar în pustietatea mea e de mirare? Alții s-ar fi apucat de alcool, de cine știe ce.

Morcea Zăciu, Jurnal. IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 451-452

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Să crape ungruri de necaz!

Ziarul România Liberă a publicat pe prima pagină o telegramă adresată de Comitetul județean de partid Covasna. Reiese din ea că populația majoritar maghiară chiule de bucurie raportând că îndeplinește planul la producția marfă industrială pe trei ani și șapte luni din acel cincinal. În vreme ce „toți oamenii muncii” își dedicau realizarea aniversării Congresului al IX-lea și întâmpinării Congresului al XIV-lea, ungruri din patria-mamă aveau greuțăți. Pe ultima pagină a aceluiași ziar citim inedite informații despre o țară socialistă. Citând agenția MTI, ziarul anunță că

„În primul trimestru producția a scăzut în Ungaria cu 1,1%. Ramurile unde se înregistraseră pierderi erau industria prelucrătoare (2% în semestrul doi) și industria confecțiilor (mai puțin cu 10%).”

Încercări nereușite

La Neptun, Nicolae Ceaușescu a primit o delegație din oameni de afaceri în industria textilă din Anglia, Franța, RF Germania, Italia, Suedia. Altă încercare nereușită de a cointeresa manageri americani și vest-europeni în afaceri cu România! Căci „țara lui Ceaușescu” nu mai prezenta pentru ei interes. „Politica externă a României a navigat, multă vreme, între cele două superputeri: URSS și SUA, a conchis mai târziu în memoriile sale Silviu Curticeanu, șeful Cancelariei CC.

Orice s-ar spune acum cred că Ceaușescu a navigat o lungă perioadă de timp în aceste ape turburi, alternând abil prudenta cu temeritatea; el a greșit însă profund atunci când apele dintr-un doi coloi și s-au liniștit, scufundându-se pe vreme bună la fel ca marinarul de pe Titanic, înecat la mal într-o banală bălă, după ce a reușit să se salveze din naufragiul secolului.”

Vedi Costinești, poi...

Astfel își încheie raidul prin Costinești „capitula cultural-artistică a Litoralului” reporterul revistei Flacăra, Constantin Ismăileanu. Din convorbirea cu Cornel Gogoșă, directorul stațiunii a consemnat debutul ediției a XI-a a „Galelor Amfiteatru” unde-au prezentat talentele studenției române. În paralel, la Hotelul Forum a fost programat

Salonul republican de grafică satirică pentru tineret. Printre noutăți au fost menționate dublarea capacității terasei de la Radio Vacanța Costinești și creșterea capacității stațiunii cu 700 de locuri în noile vile, „Amiral”. În total, vor fi la Costinești în actualul sezon peste 60.000 de tineri de toate profesiile, studenți, muncitori, țărani, intelectuali”, a conchis directorul stațiunii.

Din clasicii cubanezi și chinezi

La Havana, Fidel Castro a ținut iarăși, câteva ceasuri, un discurs-mamut. Printre altele, s-a dezlănțuit împotriva netrebniei capitalismului. „Capitalismul cu toată bogăția lui, este incapabil să rezolve problemele sociale de bază ale populației, servind doar unui grup restrâns de privilegiați. Atunci la ce mai servește o asemenea sistem?” – a conchizat Fidel. Pe placul lui Ceaușescu a fost și protestul „energie” al

Guvernului RP Chineze „în legătură cu amestecul SUA în afacerile interne ale Chinei”. Din alambicată știre deduc că după evenimentele din Piața Tien an men, Guvernul american aplicase sancțiuni economice și „calomniasse” China. Adică încălcase „principiul neamestecului în treburile interne”, clamat tot mai des și de Ceaușescu.

Sa „deranjat” Bush

„Stimate domnule președinte Ceaușescu, poporul american și eu personal, vă mulțumim pentru mesajul de felicitare adresat la sărbătorirea celei de-a 213-a aniversări a libertății și independenței noastre. Cu sinceritate, George Bush”. Acesta a fost conținutul integral al telegrammei publicate în pagina a cincea a României Libere de la 21 iulie. Felicitările fuseseră ocazionate de ziua națională a Americii de la 4 iulie. După mai bine de două săptămâni, Bush se „deranjase” să răspundă,

semnând ca simplu cetățean. Iar ziarul publicase mesajul – conform indicației consilierului prezidențial de presă – după mesajul adresat lui Dăscălescu de oficialii Mongoliei populare.

Pita de Pecica – cu făină de-acasă la brutărie

Telegramele cu raportări de succese la secerși, trimise lui Ceaușescu, au fost atât de multe încât ziarul publică esențialul: kilogramele la hectar. Frunțașul zilei a fost județul Arad. În aceeași localitate, două CAP-uri au întrecut toate așteptările. CAP „Ogorul” a raportat 12.182 kg grâu la hectar, iar CAP „Avântul” 12.060. Vestita „pită de Pecica” își asigurase supremăția. De cumpărat puteau s-o cumpere doar peccicanii. Și numai aceia care și duceau făina de-acasă, pentru copt, la brutărie.

Lavinia BETA

Colegii din Ministerul Afacerilor de Externe s-au „lepădat” unul câte unul de Mircea Răceanu. Câtiva s-au întregat retoric cum ajunsesse diplomatul să lucreze continuu la Direcția SUA FOTO: Arhivele Naționale

Afară din partid și pedeapsa maximă prevăzută de lege

(Urmare din pag. 1)

Dumitru Stănescu (directorul Direcției relații III): Condamn și eu activitatea actului de trădare săvârșit de Răceanu Mircea, dușman al poporului. El a încălcat în mod repetat legile țării, s-a aliat cu dușmanii socialismului, cu dușmanii patriei noastre socialiste. Fapta lui trădătoare a stârnit profunda indignare a tuturor lucrătorilor ministerului.

Fapta trădătorului Răceanu apare într-o lumină cu atât mai gravă cu cât România socialistă, președintele Nicolae Ceaușescu desfășoară o vastă și prodigioasă activitate internațională pentru a impune un nou sistem de relații între state.

Moise Petru (directorul Direcției protocol din MAE): Cer să fie pedepsit cu toată asprimea. Nici un fel de clemență pentru cei care trădează patria și poporul. Dimpotrivă, să se aplice circumstanțe agravante pentru faptul că se află în slujba dușmanilor noștri și trădează de aproape 15 ani.

Ionel Ștănculescu (director adjunct al Direcției relații internaționale): Acțiunea de trădare săvârșită de Mircea Răceanu, descoperită, din păcate, mult prea târziu, reprezintă un act de maximă gravitate. Ca și cetățeni, ca oameni ai muncii, cerem continuarea anchetării pentru stabilirea întregii activități criminale a trădătorului și a răspunderii ce-i revine, a faptelor lui reprobabile de trădare a intereselor țării și ale poporului român. Măhnit că unii dintre noi au răspuns încrederei acordate de partid și de stat prin trădare, prin acte criminale, consider că, după încheierea cercetărilor, spionul-trădător trebuie să fie deferit justiției și pedepsit așa cum merită și cum prevăd legile țării.

Nicolae Vladimir (director al Direcției administrativ-contabilitate): Pare de necrezut că un lucrător în diplomație, un coleg de-al nostru s-a pus în slujba spionajului străin, a trădat secrete de stat, prejudiciind grav interesele noastre. Pare de necrezut, dar acesta este adevărul și trebuie să condamnăm fără rezerve activitatea mârșavă de trădător a lui Mircea Răceanu.

Ion Beșteliu (directorul Direcției a V-a, șeful direct al lui Răceanu): Suntem puși în fața unui act de o gravitate deosebită, cel mai grav comis de un diplomat, fapta unui ticălos care a trădat tot ce se putea trăda: poporul din mijlocul cărui s-a ridicat și care l-a ajutat să devină diplomat, patria, partidul. Actul de trădare comis de Răceanu Mircea, pe care îl infierez cu toată țaria, aruncă o umbră asupra activității tuturor lucrătorilor din instituția noastră. Lucrând pe relația SUA, Răceanu a vândut date secrete, subminând interesele României, ale poporului român. Propun ca organele de justiție să aplice trădătorului pedeapsa maximă prevăzută de lege.

Olimpia Solomonescu (ministru adjunct): Cazul pe care îl discutăm în adunarea noastră împune concluzia că ne aflăm în fața unui act de înaltă trădare, de abdicare de la îndatoririle unui lucrător în diplomație. El trebuie să fie pedepsit în modul cel mai aspru cu putință. Condamn actul reprobabil, dușmănos al lui Răceanu și cer să se aplice pedeapsa prevăzută de lege pentru actele lui de înaltă trădare.

Ilie Șimon (secretar cu propagandă în comitetul de partid pe MAE, diplomat în cadrul Direcției relații V, ginerelul lui Ilie Ceaușescu): Activitatea de trădare a lui

Răceanu Mircea a fost discutată și în organizația de partid și s-a hotărât excluderea trădătorului din viața organizației noastre. Condamn și eu activitatea mârșavă de trădare a lui Mircea Răceanu, care a lovit în interesele României socialiste, ale poporului român. El a săvârșit o crimă politică, pe placul imperialiștilor și cercurilor reacționare care urmăresc destabilizarea țării socialiste, inclusiv a țării noastre, faptă ce ne umple inimile de mâhnire și pe care o condamnăm cu toată țaria. Ce caracter jocos și mârșav a avut Răceanu Mircea de a putea să se alăture dușmanului împotriva propriei țări, a propriului popor! Disprețul nostru față de acest trădător, care ne-a întinat munca, punând la îndoială loialitatea lucrătorilor din diplomație față de partid și popor!

Ioan Totu (ministru al Afacerilor Externe): Grava acțiune de trădare împune condamnarea cu asprime a acestui trădător. Ea lasă o pată murdară asupra instituției noastre. Să tragem toate concluziile ce decurg de aici, să trecem la reorganizarea întregii noastre activități, la întronarea ordinii și disciplinei în ce privește accesul și folosirea documentelor secrete și a păstrării secretului de stat, astfel încât, în viitor, din ministerul nostru să nu se mai scurgă informații în mâini dușmane, lucrătorii din diplomație să nu mai poată trăda.

Ștefan Ciurezu (directorul Oficiului pentru deservirea corpului diplomatic): Speculând lipsa noastră de vigilență și funcționarea defectuoasă a biroului de documente secrete, a reușit să obțină și să difuzeze date și informații cu caracter secret, să desfășoare o activitate de subminare a intereselor statului. Mă pronunț și eu pentru condamnarea lui exemplară, așa cum prevăd legile țării pentru infracțiunea de înaltă trădare.

Nicolae Turturea (consilier la Direcția relații V): Condamn actul jocos de trădare comis de Răceanu. El și-a trădat colegii, a trădat patria, poporul, partidul. Suntem profund măhniiți de cele întâmplate, înmărmuriți că un lucrător al Ministerului de Externe a putut trăda.

Să tragem învățămintele necesare din această tristă experiență, să muncim cu devotament, cu spirit revoluționar și să aplicăm cu consecvență politica partidului, hotărârile de partid și de stat, să fim intransigenți cu cei care ar încerca să trădeze.

Constantin Vasiliu (ambasador și directorul Direcției pentru cultură și presă): Acest individ, pentru care partidul și statul au investit enorm școlindu-l prin străinătate, ajutându-l să devină diplomat, în loc să-și exprime mulțumirea prin devotament și slujire partinică, prin muncă pusă în slujba societății noastre socialiste, a trădat cu nerușinare țara în care s-a născut și l-a hrănit, poporul din mijlocul căruia s-a ridicat, partidul, căruia îi datorează totul. Mi-e rușine că am făcut parte din aceleași institute cu mârșavul trădător care, iată, prin atitudinea lui degajată, prin manierele lui de om din înalta societate, prin jovialitatea lui de diplomat rasat ne-a înșelat vigilența, ne-a împiedicat să vedem adevărata lui față, chipul lui de trădător și spion înrăit. Dar să fim conștienți, tovarășii, că nu e atât meritul lui Răceanu, cât vina noastră pentru tot ce s-a întâmplat. Dacă noi am fi fost vigilenți, dată n-am fi fost gură-cască, acest trădător n-ar fi putut să-și desfășoare activitatea lui criminală timp de 15 ani. Noi, cei din jurul

lui, ce-am făcut în această perioadă? De ce l-am lăsat să lucreze un deceniu și jumătate pe aceeași relație? Cum a ajuns el la Direcția SUA, deși era vorbitor de limbă rusă? De ce n-a lucrat pe țările socialiste și a fost dat pe relația SUA?

Aprob excluderea lui din partid și consider că fapta lui de înaltă trădare merită pedeapsa cea mai aspră pe care o prevăd legile țării.

Axente Frăsincar (directorul Direcției consultare): Mă alătur tuturor celor care au cerut sancționarea cu cea mai mare severitate a faptei lui Răceanu, trădarea lui fiind cea mai gravă comisă de un diplomat român în istoria instituției noastre.

Constantin Oancea (ministru adjunct de Externe): Fapta criminală, deosebit de gravă, de trădare, comisă de un lucrător al Ministerului de Externe este fără precedent în rândul diplomaților români. Trădând tot ce avem mai scump – patria –, fapta atât de gravă a lui Răceanu Mircea se condamnă singură. Sunt de acord cu excluderea lui din partid, trădarea lui fiind incompatibilă cu calitatea de membru al Partidului Comunist Român.

Aurel Duma (ministru secretar de stat): Fapta mârșavă comisă de Mircea Răceanu nu trebuie să umbrească marile realizări obținute de poporul nostru, prestigiul de care se bucură țara noastră în lume.

Actul de trădare comis de Mircea Răceanu este incompatibil cu calitatea de diplomat și cer să se aplice cu toată severitatea pedeapsa prevăzută de legile țării.

Mihai Mazilu (directorul Direcției personal): Cazul în discuție este deosebit de grav, fără precedent în istoria instituției noastre, cu repercusiuni deosebite pentru țară. Actul unui trădător mârșav, pe care îl condamn cu țarie.

Ioan Stoian (secretar al CC cu probleme internaționale): Adunarea oamenilor muncii din Ministerul Afacerilor Externe a condamnat cu asprime activitatea trădătorului Mircea Răceanu, care a lucrat ani întregi în această instituție, și a cerut aplicarea unei pedepse aspre, maxime, așa cum prevăd legile țării pentru înaltă trădare.

Trădătorul Mircea Răceanu a lucrat aici multă vreme, desfășurând o activitate de spionaj de nimeni împiedicată; este o pată pe obrazul acestei instituții, o rușine că în rândurile lucrătorilor MAE s-a strecurat un astfel de spion înrăit. În fața acestui element trădător, datorită tuturor lucrătorilor din diplomație era să ridice un zid de netrecut, să bazeze orice încercare de trădare. Era o obligație elementară, o cerință primordială pentru toți comuniștii, subliniată de fiecare dată de secretarul general al partidului, tovarășul N. Ceaușescu.

Nu organele de securitate sunt chemate să vegheze asupra respectării legilor Ministerului de Externe, să prevină încălcarea legilor țării și demascarea și prinderea spionilor și trădătorilor. Noi, cei care lucrăm în MAE, avem această obligație, noi ar fi trebuit să fim mai vigilenți, să veghem ca nici un element înrăit, străin de interesele partidului și poporului să nu se strecoare în rândurile noastre. Vinovăția noastră este foarte mare, cu toții trebuie să ne simțim implicați pentru simplul fapt că trădătorul n-a lucrat izolat, a trăit și muncit tot timpul în mijlocul nostru. Respingem cu indignare, condamnăm cu toată ființa noastră activitatea trădătorului Răceanu Mircea și cerem să i se aplice pedeapsa maximă prevăzută de lege.

CARTE DE BUCATE

Poftă bună, copii!

Editura Medicală propunea în 1989 un îndreptar practic de alimentație a copiilor sănătoși și bolnavi: cartea „Poftă bună, copii!”. În conceperea lucrării, autorii Mara Ricman și Olimpia Teodoru au pornit de la ideea că sănătatea este un atribut firesc al vieții, iar alimentația este un factor foarte important în prevenirea și combaterea bolilor. Iar o alimentație sănătoasă începe din primii ani de viață.

Din cuprinsul cărții citim capitolele: „Măncăm ca să trăim sănătoși”, „Alimentele”, „Nutriția”, „Cum gătim”, „Alimentația femeii în timpul sarcinii și a alăptării”, „Alimentația pe grupe de vârstă”, „Alimentația copiilor bolnavi la domiciliu”, „Anorexia sau lipsa poftei de mâncare” și „Preparate dietetice”. Astfel, mămicile se puteau informa asupra modului de alimentație a copilului, indiferent ce vârstă avea acesta.

Din capitolul „Cum gătim”, mama gospodină afla că prelucrarea alimentelor constituie o etapă foarte importantă a adaptării produselor alimentare la nevoile și posibilitățile de nutriție ale omului. În modul de preparare există două procedee fundamentale: primul constă în prelucrări mecanice, chimice și termice, care au ca scop creșterea posibilităților de digestie și combinarea alimentelor, pentru a realiza feluri variate de mâncare. Este ceea ce numim „pregătirea culinară” sau „modul de a găti”. A doua categorie de prelucrări cuprinde tehnicile și metodele prin care alimentele sunt protejate de factorii de „alterare”, respectiv con-

servarea alimentelor. Metodele aplicate la prelucrarea alimentelor pentru copii, în special „gătutul”, diferă de cele pentru adulți, în sensul că, în ceea ce privește condițiile de igienă, ele vor trebui păstrate cu și mai mare rigurozitate, iar prelucrarea propriu-zisă va ține seama că organismul copilului se află în plină dezvoltare, posibilitățile lui de adaptare și de digestie fiind mult mai labile.

Iată ce mai afla mama din paginile cărții: în meniul zilnic al unui copil nu trebuie să lipsească supele, care conțin importante cantități de săruri minerale, proteine, amidon, celuloză, indispensabile pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Pentru a ridica valoarea nutritivă a supelor se recomandă să se adauge la fierd diferite făinoase ca: orez, tăieți, găluști. Deoarece o mare parte din vitamine sunt distruse în timpul fierberii, este bine ca la servire să se adauge verdețuri crude, tocată și suc de roșii. Pentru îmbogățirea cu vitamine liposolubile, supele se dreg cu ou, smântână sau li se adaugă puțin unt. Piureurile pot fi frecate cu unt, lapte sau cu zeamă de carne. Piureurile de fructe fierte sunt foarte indicate pentru copiii mici. Salatele sunt indispensabile în orice meniu. Ele pot fi preparate cu tot felul de legume și verdețuri crude sau fierte, precum și cu carne, pește și fructe, combinate sau nu, la care se adaugă un sos corespunzător. Carnea friptă reprezintă mâncarea preferată de copii, în general, după vârsta de 2 ani, când ei pot să o

mestece bine. Ficatul și creierul sunt hrănitore pentru copii și se pot da de la vârsta de 8 luni. Budincile sunt și ele preferatele copiilor, dar pentru sugari și copii mici se prepară numai în baia de apă. Patiseria este și ea iubită de copii. Din paginile cărții aflăm că cel mai simplu aluat se prepară din făină și apă rece, prin frământare, întinzând o foaie subțire. La copt, aceasta devine crocantă și prin caramelizare se face foarte gustoasă. Dacă la o astfel de coacă se adaugă unt, se obține un aluat fraged, cu care se prepară diferite prăjituri, cu umpluturi din fructe, gemuri, creme. În categoria deserturilor, compoturile sunt preferate de copii. Dacă fructele se fierb cu puțin amidon și apoi se răcesc și se amestecă bine cu suc de fructe, se prepară un „chisei” bun de dat copiilor de la vârsta de 7-8 luni. În paginile cărții se găsesc multe alte rețete. Iată un preparat sănătos: papară de spanac. Pentru portii avem nevoie de o jumătate de franzelă, 500 ml lapte, două ouă, 3-4 linguri de cașcaval ras, un kilogram de spanac.

Se prepară piure de spanac. Franzela tăiată în felii se moaie în laptele în care s-au bătut și ouăle. Se așază un strat pe fundul unei forme unse cu unt. Se toarnă piureul de spanac amestecat cu jumătate din cașcavalul ras. Se acoperă cu restul de franzelă, se unge deasupra cu restul de ou și se presară cealaltă jumătate de cașcaval. Se rumenește în cuptor la foc bun. Papara crește la copt.

Carmen DRĂGAN

ARTICOLUL ZILEI

Schiță de portret „în alergare”

Când primea vara trecută la Costinești premiul pentru debut cu filmul „Rezervă la start”, după un scenariu propriu, Anghel Mora terminase aproape un alt film, „Flori de gheață”, scris împreună cu Costache Ciubotaru, iar acum este din nou în producție cu alt film, intitulat provizoriu „Kilometrul 36”, de asemenea pe un scenariu propriu. De curând, „Rezervă la start” a primit premiul special al juriului la Festivalul Filmului de la Beijing.

Frumoasă evoluție! După un „start” bun, totul pare că decurge de la sine, firesc, aparent fără efort. Aparent doar. Când a intrat în locul turnării primului film artistic de lung metraj, Anghel Mora avea scrisă încă două scenarii, era coautor la scenariul filmului „Să mori rănit din dragoste de viață” și realizase deja câteva filme de montaj apreciate. Deci un start pregătit cu minuțiozitate, cu muncă asiduă. Rezultatul? Un

film alert, tineresc, montat cu mână sigură, un film despre ambiția de a învinge, de a se autodepăși, despre sportivitate și dăruirea profesională a unor tineri pentatonioniști – și nu numai a lor. Regizorul este și el un fost campion național la această disciplină.

„Flori de gheață” este un film de cu totul altă factură, o poveste de iarnă despre tandrețe, sensibilitate, prietenie, dar și despre curaj și responsabilitate. Aparent (din nou doar aparent) cu totul altă tematică, alte sentimente și totuși aceleași, dar privite din alt unghi – mai matur, tratate altfel, în altă tonalitate, mai gravă. După debutul impetuos, acest film pare un respiro, răgazul unei lecturi molcomă la gura sobei, pe care regizorul, dar și poetul Anghel Mora și-l permite inspirându-se dintr-o povestire a lui Dumitru Trancă, „Viscolul”. Apoi, din nou, o revenire la tematica sportivă. Da capo? Succesul primului film l-a determinat pe autor

să revină pe terenul sigur al unui mediu în care se simte acasă? Deși este vorba despre alergători de cursă lungă, „Kilometrul 36” este un fals film despre sport, de fapt o parabolă despre cinste și perseverență, despre generozitate și altruism, despre dorința de a fi meru în plutonul frunțas, dar nu oricum, ci muncind cinstit, despre bucuria de a participa la „cursa cea mare” – virtuți sportive, desigur, dar nu numai.

Între timp, alte două scenarii terminate, câteva decupaje și multe proiecte pe cele mai diferite teme (de actualitate, istorice sau inspirate din literatura clasică) sunt pregătite deja pentru continuarea cursei. Și, dacă se poate... în plutonul frunțas.

Și totuși, ce a însemnat pentru Anghel Mora premiul de debut la Costinești? În orice caz, un start bun.

Georgeta Davidescu
Cinema, nr. 7/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** 10,9 LEI

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Vecernje Novosti scrie despre refugiații români

Tabloidul iugoslav a publicat o serie de 11 reportaje despre greutățile cu care se confruntă românii ce folosesc Iugoslavia ca țară de tranzit către Vest și care vor să obțină azil politic. Potrivit celor cinci autori ai articolelor, s-a remarcat o creștere semnificativă a numărului românilor care fug din țara în care criza economică și socială se agravează tot mai mult. Articolele relatează despre riscurile imense pe care le implică trecerea graniței de 557 de kilometri care desparte România de Iugoslavia. Mulți români intră ilegal în Iugoslavia după ce trec înot fluviul Dunărea; uneori se ascund după trunchiurile copacilor, alții trec ascunși pe sub banchetele automobilelor. Unii au încercat să se sinucidă când au fost prinși de autorități sau de miliție.

Pentru majoritatea refugiaților, Iugoslavia este doar o haltă. În 1988, în jur de 4.300 de refugiați au intrat în Iugoslavia; peste 4.000 dintre ei erau români care doreau azil politic. Din ianuarie până în mai 1989, în jur de 5.000 de refugiați au ajuns pe teritoriul Iugoslaviei; dintre aceștia, aproape 4.100 erau români. Neoficial, se estimează că în jur de 20.000 de români au fugit în 1988, unii dintre ei în drum spre Ungaria, iar dintre ei, un număr de 2.000, fie au fost uciși de grăniceri, fie s-au înecat în Dunăre. În 1986, în jur de 1.200 de refugiați au ajuns în Iugoslavia în drumul lor spre Vest. 700 dintre ei erau din România, 300 din Cehoslovacia, 72 din Polonia, 36 din Ungaria, 16 din Albania, 16 din RDG, 15 din Bulgaria, 4 din Uniunea Sovietică și 41 din Republica Populară Chineză, Turcia, Iran, Irak, Africa de Sud, Sudan, Etiopia și Algeria.

Iugoslavia, ca semnatar al Convenției ONU pentru Refugiați, este obligată să le asigure ajutor și protecție celor care își părăsesc țara din motive politice, religioase, naționale și rasiale. Deși oficialii iugoslavi admit că au trimis înapoi solicitanții de azil, nu există cifre oficiale; un oficial olandez, totuși, a relatat că Iugoslavia a trimis înapoi în România 90% dintre solicitanții de azil. Ministerul federal al Afacerilor Interne are ultimul cuvânt de spus în privința aspectelor care țin de statutul refugiaților.

Toți străinii care au intrat în Iugoslavia ilegal au primit condamnări între 10 și 30 de zile; sentința cea mai răspândită este de 15 zile și în timpul acestei perioade, oficialii, de obicei, stabilesc dacă le acordă sau nu drept de rezidență permanentă. Potrivit Comitetului Executiv pentru Refugiați din Belgrad, refugiații primesc îngrijire medicală, cazare, îmbrăcăminte pentru maximum doi ani. Majoritatea refugiaților beneficiază lecții de engleză pentru începători la adăposturile pentru refugiați, din moment ce majoritatea lor vor fi eventual primiți în Statele Unite, Australia sau Canada.

Experiențele românilor

Potrivit oficialilor din Comitetul Executiv pentru Refugiați, românii sunt cei mai mulți refugiați străini care caută azil; se spune că ei fac cea mai puțin greutăți, cel mai mare adăpost, cunoscut sub numele de „Motelul celor 1.000 de transdanțari”, care se află la 10 kilometri sud de Belgrad, aproape de Muntele Avala. Potrivit directorului motelului, Radosav Samasdjic, refugiații stau la hotel „în jur de o lună sau două; unii stau chiar mai mult de un an; cel mai mult a stat un român care a așteptat doi ani până să emigreze în Vest”. Samardjic a spus că nu e ceva neobișnuit pentru motel să primească familii cu doi sau trei copii. În ultimele două luni șase copii s-au născut în motel.

Se pare că există o adăposturi pentru refugiați în Iugoslavia, toate pe o rază de 20 de kilometri față de Belgrad; printre acestea, tabăra Kosutnjak, Banja Koviljaca și, cel mai mare adăpost, cunoscut sub numele de „Motelul celor 1.000 de transdanțari”, care se află la 10 kilometri sud de Belgrad, aproape de Muntele Avala. Potrivit directorului motelului, Radosav Samasdjic, refugiații stau la hotel „în jur de o lună sau două; unii stau chiar mai mult de un an; cel mai mult a stat un român care a așteptat doi ani până să emigreze în Vest”. Samardjic a spus că nu e ceva neobișnuit pentru motel să primească familii cu doi sau trei copii. În ultimele două luni șase copii s-au născut în motel.

Motelul are 160 de paturi și este de categoria B. Obișnuit, la micul dejun se servește pâine, unt și gem, ceai și lapte, ocazional ouă, salam sau paste cu carne. La prânz, la 8 luni se s-a servit supă și musaca, iar la o jumătate de varză cu vită; uneori se dau fructe sau o prăjitură, ca desert.

Este interesant că unele ziare iugoslave scriu acum despre acest sensibil subiect, al refugiaților români. Până acum câțiva ani, relațiile economice și politice româno-iugoslave erau solide, în mare parte datorită faptului că Josip Broz Tito și-a construit politica balcanică în jurul relației personale cu Nicolae Ceaușescu. Dar au apărut disensiuni pentru că Iugoslavia a început să îi displace din ce în ce mai mult modul în care Ceaușescu trata minoritatea iugoslavă, iar modelul său de guvernare a început să îi se pară anarhic; Ceaușescu pare să vadă în Iugoslavia de după Tito un partener pe care nu se poate baza și care nu are o conducere în toată regula.

Milan Andrejevich
Radio Europa Liberă (München) –
Raport al secției de cercetare,
condusă de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”
– Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

STEAUA, SEZON APROAPE PERFECT

Gabi Balint (tricou închis) era unul dintre oamenii de bază ai Stelei FOTO: Revista Sport

Linia de clasament

1. Steaua 34 31 3 0 121-28 65p

Puncte realizate pe teren propriu: 34.

Puncte realizate în deplasare: 31 (câte două la Flacăra, FC Farul, SC Bacău, FC Bihor, FC Argeș, Sportul Studențesc, Univ. Craiova, ASA Tg. Mureș, Corvinul, FC Olt, Rapid, FC Inter, Victoria și Oțelul, câte un punct la Dinamo, „U” Cluj și FCM Brașov).

Golgeterii echipei: Hagi – 31 de goluri (11 din 11 metri), Pițurcă – 24 (3 din 11 metri), Rotariu – 16, Lăcătuș – 10 (1 din 11 metri), I. Dumitrescu – 8, Negru – 5, D. Petrescu, Balint – câte 4, T. Stîpica – 3, Pena, I. Stan – câte două, Lasconi, Ungureanu, Iovan, L. Bălan – câte unul, I. Ene (FC Inter), M. Matei (ASA Tg. Mureș) și Bogdanuic (FC Olt) – câte un autogol.

Jucători folosiți: 24; Ungureanu – 31 de meciuri, Rotariu, Hagi – câte 30, Lung, Iovan, I. Dumitrescu, Balint – câte 29, D. Petrescu, Lăcătuș – câte 28, T. Stoica – 23, Pițurcă – 22, Bumbescu – 19, I. Stan – 14, Pena, Minea, I. Negru – câte 13, L. Bălan – 12, Măstăcan – 9, Lasconi, Bunaciu – câte 6, Liliac – 5, Cireașă – 2, Muscă, Mirea – câte unul.

Media notelor echipei: 7,02.

Media notelor jucătorilor (pe baza a minimum 22 de jocuri): 1. Hagi 7,48; 2. Lăcătuș 7,33; 3. Rotariu 7,30.

Cartonașe galbene: 35 (13 suspendări) – 12 jucători (cele mai multe: Hagi 6).

Cartonașe roșii: D. Petrescu (etapa a VI-a).
A beneficiat de 20 de lovituri de la 11 metri: 15 transformate (Hagi 11, Pițurcă 3, Lăcătuș una), 5 ratate (Hagi 4, Lăcătuș una); a fost sancționată cu 5 penalty-uri.

anilor '89 și începutul anilor '90 nu a scăpat neînvinșă în întrecerea internă. Dacă Steaua nu l-ar fi avut în spate pe Valentin Ceaușescu, sunt convins că ar mai fi clacat ea pe undeva”, au conchis elevii săi. Gabi Balint, unul dintre oamenii de bază ai Stelei în stagiunea '88-'89, pe parcursul căreia a bifat 29 de meciuri, susține că „roș-albaştrii” n-au fost ajutați de sistem. „Sunt discuții vechi acestea despre performanța noastră de atunci, însă suspiciunile care planează asupra corectitudinii adversarelor noastre nu au nici un fundament. Păi, la vremea respectivă, Steaua chiar nu avea adversar în România! În afară de Dinamo, cu care ne luptam de la egal la egal, nimeni nu putea să ni se opună. Păi, noi ne distram când intram pe teren! 11-0 cu Corvinul, 8-2 cu Rapid, 7-0 cu ASA Târgu Mureș, 6-0 cu FC Argeș, 5-0 cu „U” Cluj, FC Bihor, Oțelul și Universitatea Craiova, toate aceste rezultate vorbesc de la sine cum au stat de fapt lucrurile. Să vă spun și cum a fost cu acei 3-2 cu care am câștigat la Oradea! Nu e adevărat ceea ce s-a spus, că s-ar fi prelungit special meciul cu opt minute pentru ca noi să întoarcem rezultatul. Această prelungire a fost dictată de joc, pentru că au fost foarte multe întreruperi. Bihorul a avut atunci o primă specială din partea lui Dinamo ca să ne incurde și de aceea orădenii s-au agățat de fiecare mingea, au fragmentat jocul cât au putut de mult, doar ca noi să nu câștigăm. Era 2-1 pentru ei, dar am reușit să întoarcem scorul pe final”, a spus Balint, care a vorbit și despre eșecul cu Milan, de pe „Nou Camp”. „AC Milan era atunci o echipă extrem de puternică, aproape imposibil de învins. Nici noi n-am prins însă o zi prea bună, de aceea și diferența aceea de scor. Chiar și dacă am fi fost însă în formă maximă, tot ne-ar fi fost greu să-i învingem pe italieni, care aveau jucători extraordinari, în frunte cu acea tripletă olandeză celebră, Van Basten, Gullit și Rijkaard. Una peste alta, da, se poate afirma că Steaua a avut în acel an un sezon aproape perfect”. Stagiunea '88-'89 a fost ultima completă și de anvergură a celei mari echipe a Stelei, care după Campionatul Mondial de Fotbal din Italia s-a reunit într-o cu totul altă formulă, cei mai mulți dintre jucători transferându-se în străinătate. În frunte cu Hagi, ajuns pe „Santiago Bernabeu”, la Real Madrid.

Marius MIHALCEA

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Baza de Aprovizionare și Desfacere cu Utilaje de Construcții, cu sediul în București, Str. Maior Al. Câmpeanu nr. 9-11, Sector 1, încadrează, conform Legii nr. 12/1971, următoarele categorii de personal: muncitori necalificați, încălzitori-descărcători cu domiciliul în București și comunele subordonate, șoferi categoria B, C, D, E, paznici, macaragii autorizați pentru macarale până la 23 t, mecanici auto motoare Diesel, vopsitori auto, mecanici specialiști pompe injecție, cu domiciliul în București.

ICPIL încadrează: inginer automatist, inginer textilist, dactilogrf principal limba rusă, fochist, tractoriști, paznici, în condițiile Legii 12/1971. Încadrările se fac numai cu buletin de București. Mijloace de transport: tramvaiul 5, mașina 110, 172, 135, Șos Fca. de Glucoză nr. 7, Sector 2.

Antrepriza Căi Ferate București încadrează de urgență revizor contabil pentru municipiul București. Titularul și membrii de familie beneficiază de permise pentru călătorie gratuită pe calea ferată. Solicitanții se pot prezenta la sediul Antreprizei din Str. Soveja nr. 115, Sector 1, București (tramvai 6, 10,

20, 24, 45, 55, troleibuz 87, 97 sau autobuz 105).

Întreprinderea Electromagnetica București încadrează ingineri în specialitățile: electroniști, automatiști, mecanici, portari, stenodactilograf, sticlari, zidari, geamgiu, fochist, instalator, maistru galvanizator.

VÂNZĂRI

Cort două dormitoare, living mare și cabluri înregistrare video. Olteic Club, fabricație 1984, cu puse în totalitate franțuzești, 21.000 km, stare ireproșabilă, condiții garaj. Așteptă provincia.

Vând sufragerie Ruxandra, dormitor Coral, mașină de spălat automată, covoraș, lustre, radio, draperii plus, calculator programabil TI 59, oglinzi cristal, diverse obiecte.

Magnetofon profesional Pioneer RT. 909, autorevers, autorepeat, transport simetric, logic control 4 coperte, 3 motoare, role 27 cm, 60 db 20 – 30.000 Hz stare perfectă.

Telecolor cu monitor, acordeon Weltmeister 120 bași, dormitor Ceahlău pat mijloc, rochie ocazie neagră 42 – 44, amplituner Delia, dulăuor VHS, hol Costinești, oglindă venețiană, toate absolut noi.

vremea

A fost răcoasă cu cerul variabil, cu înnoiră mai accentuate în nordul, centrul și estul țării, unde pe alocuri au căzut ploii sub formă de aversă. În restul țării aversele de ploaie au fost izolate. În zona de munte, la peste 1.800 metri altitudine, izolat și trecător precipitațiile au fost și sub formă de lapoviță sau ninsoare. Vântul a prezentat unele intensificări la munte cu viteze până la 45 kilometri

pe oră. Temperatura: Maximele au fost cuprinse între 16 și 22 grade în nordul și centrul țării și între 22 și 28 grade în celelalte zone, iar cele minime în general între 7 și 17 grade. București: Vremea a fost răcoasă, cu cerul variabil. Condiții reduse de ploaie sub formă de aversă. Vânt slab până la moderat. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 25 și 27 grade, iar minima între 12 și 14 grade.

tv 21 iulie 1989

19:00 Telegenral
19:25 Epoca Nicolae Ceaușescu – epoca marilor înfăptuiri revoluționare
Deplina independență economică și politică a României – curciner istorică a poporului nostru
Redactor Vartan Arachelian
19:45 România – Ceaușescu – Pace Consecvență și spirit inovator în politica externă românească după Congresul al IX-lea al partidului
Redactor Florin Mitu
20:05 Copiii cântă patria și partidul
Program literar-muzical-coregrafic în interpretarea unor formații pionieresti și ale soimilor patriei laureate ale Festivalului național „Cântarea României”

Redactor Petre Magdin
20:20 Proiectul Programului-Directivă al Congresului al XIV-lea al PCR – însușitorul program de ascensiune a României
Perfectionarea organizării, modernizarea și dezvoltarea producției în concordanță cu tendințele revoluției tehnico-stiințifice contemporane
Redactor George Ghidrigan
20:40 Itinerar polonez
Imagini, muzică, dansuri
Redactor Grațielă Răpeanu
21:20 Univers, materie, viață
Emisiune de educație materialistă-științifică
Din tainele pădurii
Redactor Ștefana Bratu
21:50 Telegenral
22:00 Închiderea programului

Tineretii

ORIZONTAL: 1) Prolific scriitor, în al cărui volum de „Poezii” (apărut în 1964) întâlnim și poemul „Tineretii” (Eusebiu) – Liric contemporan printre ale cărui „Cântece ștângărești” figurează și „Cu tineretea la răver” (Gheorghe). 2) Atât poet contemporan, ce a inclus poezia „Adolescentii” în volumul „Malinconia” (Constantin) – Tinerete fără bătrânețe (pl.) 3) Monument sacru al ecranului, prezent în filmul „Ochii tineretii”, în regia lui Al. Parker (Rudolph) – Sfârșitul tineretii! 4) „...tineretii”, volum de proză de Ferenc Szelmer – „Elizirul tineretii” este unul din titlurile volumului „...nocturne”, volumul în care Aurel M. Burcea a spus în versuri „Adio, dragă tinerete”. 7) Prozator român, al cărui volum „Anii adolescenței”, din 1962, vedește influența lui Slavici, mai ales prin gustul construcției meticuloase (Ion) 8) Artist plastic român, autor al grupului statuar „Tinerete” (Iulia) – Mici sfere. 9) Munte în Togo – „...în țara tineretii”, volum de versuri de Nicolae Stoian (pl.) 10) Afirmatie – A întreținut un „Colocviu cu tineretea”, în volumul său de versuri „Torentul” (Maria) – Localitate în URSS. 11) „...tineretii”, film în regia sovieticului Serghei Gherasimov (heart) – Elena Stănescu – Orașul în Ungaria. 12) „...despre tinerete”, poezie de Ștefan Iureș – Una din poeziile volumului său „Cântarea cântărilor mele” se intitulă „Tineretea” (Nicolae).

VERTICAL: 1) Pictor român care a înălțat un „Omăgiu tineretii” (Brăduț) – Sculptor român, autorul lucrării (Eusebiu) – Liric contemporan printre ale cărui „Cântece ștângărești” figurează și „Cu tineretea la răver” (Gheorghe). 2) Atât poet contemporan, ce a inclus poezia „Adolescentii” în volumul „Malinconia” (Constantin) – Tinerete fără bătrânețe (pl.) 3) Monument sacru al ecranului, prezent în filmul „Ochii tineretii”, în regia lui Al. Parker (Rudolph) – Sfârșitul tineretii! 4) „...tineretii”, volum de proză de Ferenc Szelmer – „Elizirul tineretii” este unul din titlurile volumului „...nocturne”, volumul în care Aurel M. Burcea a spus în versuri „Adio, dragă tinerete”. 7) Prozator român, al cărui volum „Anii adolescenței”, din 1962, vedește influența lui Slavici, mai ales prin gustul construcției meticuloase (Ion) 8) Artist plastic român, autor al grupului statuar „Tinerete” (Iulia) – Mici sfere. 9) Munte în Togo – „...în țara tineretii”, volum de versuri de Nicolae Stoian (pl.) 10) Afirmatie – A întreținut un „Colocviu cu tineretea”, în volumul său de versuri „Torentul” (Maria) – Localitate în URSS. 11) „...tineretii”, film în regia sovieticului Serghei Gherasimov (heart) – Elena Stănescu – Orașul în Ungaria. 12) „...despre tinerete”, poezie de Ștefan Iureș – Una din poeziile volumului său „Cântarea cântărilor mele” se intitulă „Tineretea” (Nicolae).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

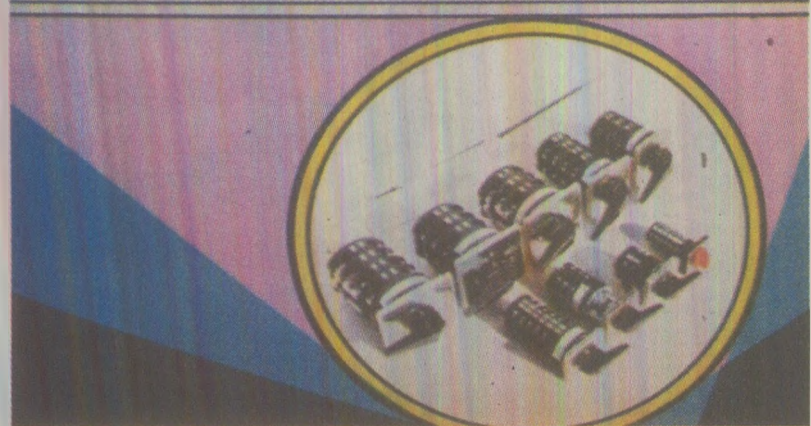
Dicționar: NAR, ERR, ALU, SNO, ACS, IREO, BSI Almanah Sinteia Tineretului

amintiri

E BINE SĂ ȘTIȚI...

„Electrocontact” Botoșani oferă:
Aparataj electric automat și neautomat destinat exploatarea minieră în subteran ● comutatoare de la 10 la 100 nperi, executate în scheme stabile și scheme specifica solitate ● luminatoare de cursă și microîntrerupătoare ● prize, fișe și controlere de comandă ● tablouri capsulate în blă, mase plastice și aluminiu.

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Încadrare în muncă încununată de succes

Vești bune pentru câțiva dintre corespondenții noștri care solicitau sprijin în vederea încadrării în muncă:

Codreanu Carmen (Str. Nicolina nr. 77, bl. 986, sc. B, ap. 13) a primit din partea DPMOS – județul Iași dispoziția de repartizare la Întreprinderea de confecții din municipiul Iași.

Ca răspuns și pentru cetățeanul Dungă Ion din Alimpești, județul Gorj, de la Direcția pentru Probleme de Muncă și Ocrotiri Sociale a județului Gorj: „Referitor la scrioarea adresată revistei Flacăra prin care solicitați sprijin pentru încadrarea în muncă, precizăm: «în baza adresei întreprinderii de utilaje grele de transport pentru construcții Craiovas, secția Târgu-Jiu, prin care ne comunică vacante trei locuri de lăcătuș mecanici, vă trimitem dispoziția de repartizare nr. 1502 cu care veți prezenta la unitatea respectivă, pentru a vă perfecța actele de încadrare”.

La cererea cetățenei Dinu Ana Elena din comuna Plenița, satul Cătrele Traiane, județul Dolj, prin care petenta solicita sprijinul necesar pentru încadrarea sa în muncă la Întreprinderea Chimică Craiova – Secția Plenița, vă facem recunoscut faptul că, prin dispoziția nr. 2689, a fost repartizată la întreprinderea menționată, la care a și început să-și desfășoare activitatea, ca operator chimist (DPMOS – județul Dolj). Mulțumim pentru înțelegerea și sprijinul acordate.

Reanalizând situația din zona în care locuiește Ștefania Lupu (Str. Abator, bl. 72, ap. 11 – Târgu-Jiu), care se adresa, nu de mult, redacției noastre, Direcția județeană de poștă și telecomunicații Gorj a aprobat cererea sa, drept pentru care petenta este invitată a se prezenta la Secția Exploatare PTTR, spre a achita taxele tarifare.

Mistoacă Vasilica din Ploiești, Str. Secelenilor nr. 2, bl. 18,

ap. 74, a fost, de asemenea, invitată la Direcția județeană de poștă și telecomunicații Prahovam pentru a achita taxa de instalare a postului telefonic solicitat.

Deși cititorii noștri sunt avertizați că Flacăra nu primește acte originale, Valcu Floarea din Brezoi, sat Valea lui Stan, județul Vâlcea, ne trimite două bonuri de comandă eliberate de Întreprinderea de Produse Ortopedice și Protezare. Cităm din scrisoarea sa: „Fiul meu, Valcu Ion, elev la Liceul Industrial Brezoi, a suferit în 1987 un accident, în urma căruia i s-a amputat jumătate din laba piciorului stâng. Copilul meu este nevoit să umble ajutat de o cărjă. Mi s-a recomandat să solicit o proteză, lucru ce l-am făcut la Întreprinderea de Produse Ortopedice și Protezare din București, cu comenzile pe care le anexez în original. Mi s-a promis că în circa o lună de zile îmi va fi expediată la domiciliu. Așadar, a trecut mult mai mult de un an și nici până în ziua de azi nu am primit nici proteza și nici alt răspuns, copilul meu fiind în situația de a merge tot în cărjă.” Dacă un copil nu mai poate zburda, ca toți cei de vârsta lui, ar putea avea șansa de a merge, măcar, normal. Și șansa aceasta depinde de dumneavoastră, stimați tovarăși ai Întreprinderii de Produse și Protezare – București.

Ilie Ștefan din Calaf, județul Dolj (bl. M-1, sc. 2, ap. 33), ne scrie. Dacă vrei să cumperi noul, „Mers al trenurilor” în Gara de Nord din București, răspunsul este invariabil: „Nu avem”. Dacă urci într-un tren, apar tot felul de indivizi suspecti, cu sacoșe burdușite, din care apare, pentru prețuri cât se poate de piperate, invizibilul volum informativ. În plus, revistele, care în mod normal ar trebui să fie oferite la chioșcurile de pe perone, sunt, de asemenea, de găsit doar pe culoarele vagoanelor de călători, la aceleași prețuri majore. Nu poate fi stopat, oare, acest ilicit comerț ce pare a merge... ca pe roate?

Flacăra, nr. 25/1989